

system kunne man som regel få i hvert fald foreløbige statistiske oplysninger, der gjorde det muligt at nøjes med at fremskrive provenuskønnene et enkelt år. Overgangen til kildeskat gjorde det nødvendigt at begynde med at fremskrive over en periode på to til tre år nemlig fra 1968 til 1970-71. Senere måtte fremskrivningsperioden forlænges yderligere som følge af overgangsproblemer. Det lykkedes således ikke i løbet af 1970 at fremskaffe blot nogenlunde pålidelige oplysninger om de skattepligtige indkomster i det „skattefri“ år 1969. Først i efteråret 1971 forelå der fra kildeskattedirektoratet nogenlunde fuldstændige oplysninger om slutskatteprovenuet for 1970. De viste et samlet provenu, der var godt 5 procent lavere end beregningsmodellens skøn. På det tidspunkt var det imidlertid ikke muligt at afgøre, om årsagen til denne forskel var, at beregningsmodellen generelt overvurderede kildeskatteprovenuet, eller om kildeskattedirektoratets lidt lavere tal var udtryk for et overgangsfænomen, der alene ville gøre sig gældende i 1970. Det var på det tidspunkt nærliggende at antage, at de skattepligtige indkomster i 1970 ville være lidt lavere end normalt i forhold til pengeindkomsterne på nationalregnskabsbasis, fordi der var visse muligheder for, at skatteyderne havde overført en del af deres indkomster fra 1970 til det „skattefri“ 1969. Der fandtes ingen holdepunkter for, hvor store disse indkomstoverførsler faktisk var, men på det tidspunkt måtte man regne med, at de muligvis kunne forklare i hvert fald en væsentlig del af forskellen mellem beregningsmodellens skøn og kildeskattedirektoratets opgørelse.

Kildeskattedirektoratets opgørelse over slutskatten for 1971, der forelå i august 1972, og som næppe kunne være påvirket af det skattefri år, viste ligeledes et provenu, der var lavere end beregningsmodellens skøn. Det må herefter anses for overvejende sandsynligt, at usikkerheden omkring de skøn, som er udarbejdet ved hjælp af beregningsmodellen, har ført til en overvurdering af slutskattens provenu.

Beregningsmodellens anden fase omfatter skøn over, i hvilket finansår de anslåede slutskattebeløb kan forventes indbetalt. Denne problemstilling er fremkaldt af overgangen til kildeskat. Under det gamle skattesystem var de faktiske indbetalinger uden indflydelse på budgetteringen af skatterne på finanslovens § 1, fordi man indtægtsførte de udskrevne skattebeløb. Under kildeskatten, der bl. a. indebærer, at arbejdsgivere og andre indeholdelsespligtige beregner den foreløbige A-skat, og at skatteyderne selv fastsætter deres frivillige indbetalinger, er man gået over til at indtægtsføre de indbetalte beløb.

Dette vanskeliggør budgetteringen, fordi der nu også skal tages hensyn til skatteydernes betalingsmønstre, som kan være vanskeligt at forudse, netop når man som under kildeskatten arbejder med foreløbige skattebeløb, som kan suppleres med frivillige indbetalinger og efterfølgende opkrævning af restskat og udbetaling af overskydende skat.

Da beregningsmodellen blev opstillet, forelå der overhovedet ingen erfaringer for, hvorledes skatteyderne ville reagere på det nye skattesystem. Det var derfor nødvendigt foreløbig at opstille nogle forholdsvis enkle forudsætninger med hensyn til indbetalingsmønstret og så ændre på modellens forudsætninger, efterhånden som erfaringerne gjorde det nødvendigt.

Den første model indeholdt følgende forudsætninger:

1. Den foreløbige A-skat svarer til $\frac{2}{3}$ af indkomstårets anslåede slutskatteprovenu.
2. Den foreløbige B-skat, der opkræves ved skattebilletter, beregnes som $\frac{1}{3}$ af slutskatteprovenuet for det seneste indkomstår, for hvilket der ved forskudsregistreringen foreligger indkomstansættelser. Det vil sige, at beregningsgrundlaget ligger to år bagud.
3. Af forskellen mellem den anslåede slutskat og de beregnede foreløbige A- og B-skattebeløb indbetales den ene halvdel som frivillig indbetaling senest 1. marts i det følgende år. Den anden halvdel svarer til forskellen mellem restskat og overskydende skat, der afvikles i slutningen af dette år.